

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE WERK EN INKOMEN

Datum: 14 december 2016

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 20.00 – 22.30 uur

Aanwezig: dhr. M.D. Blom (voorzitter), dhr. J.H. Luhoff (D66), mw. K.W. van Doesen (D66), dhr. E. Zirkzee (D66), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), mw. M. van Duin (SP), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), mw. G. Chakor (GroenLinks), mw. F.T. Folkerts (GroenLinks), mw. A.M.J. Riemersma (Stadspartij), mw. E. Akkerman (VVD), dhr. J.R. Honkoop (VVD), dhr. M. Bolle (CDA), dhr. D.J.C. Westerink (CDA), dhr. E.B. Koopmans (ChristenUnie), mw. G.E. van Smeden (Student en Stad), dhr. T. van Zoelen (PvdD), mw. M.E. Woldhuis (100% Groningen)

Afwezig: mw. C.E. Bloemhoff (PvdA)

Wethouders: dhr. M.T. Gijsbertsen, dhr. J.M. van Keulen

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeurig

Inspreker: dhr. Menger (persoonlijke titel) en mw. Kramer (GRQ business network) bij agendapunt B1; mw. Van Oosten (persoonlijke titel) en dhr. Alderkamp (Cliëntenraad Groningen) bij agendapunt B2.

Opening

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

A2. Vaststelling agenda

Agendapunt A5 wordt verschoven naar het inhoudelijk onderdeel onder B3.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

A3. Vaststelling verslag 23 november 2016

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

A4. Afspraken en planning

a. Besluitenlijst 23 november 2016

b. LTA november 2016

c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

De voorzitter:

- Stelt vast dat de commissie de voorgestelde wijzigingen goedkeurt. Deze wijzigingen worden definitief aangepast.

A5. Conformstukken

Dit agendapunt is verschoven naar B3.

A6. Ingekomen stukken

Er worden geen opmerkingen gemaakt.

A7. Rondvraag

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Roept de gemeenteraad op om aan het eind van het jaar weer boodschappen te gaan doen bij de Voedselbank. De raadsleden krijgen informatie.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Koopzondag Paddepoel: het overleg is vastgelopen. Is het college bereid een bemiddelingspoging te ondernemen?

Wethouder Van Keulen:

- Het proces van overleg loopt. De gemeente houdt de vinger aan de pols en faciliteert het proces. De gemeente zal op verzoek een bemiddelaar aanstellen.
- Op een vraag van **dhr. Bolle (CDA)**: het is niet te zeggen hoe lang het proces gaat duren.

Inhoudelijk deel

B1. Raadsvoorstel inzake toekomst Airport Eelde

(raadsvoorstel 22 november 2016)

Inspreker dhr. Menger (persoonlijke titel) heeft zijn tekst aan de raadsleden gestuurd. Vorige colleges hebben nooit geprobeerd aan te schuiven bij de Tafel van Alders. Spreker stelt daarover een aantal vragen. Hetzelfde geldt voor de nationale luchtvaarttafel. Spreker stelt verder vragen over Lelystad Airport. Welke acties wil Groningen ondernemen? Waarom is dat in het verleden te weinig gebeurd?

Inspreker mw. Kramer (GRQ business network) wijst op de krachtenbundeling van de GRQ-ondernemers op het gebied van marketing en innovatieve projecten, toerisme en vastgoed. De activiteiten zijn van belang voor de gehele noordelijke regio. De bijdrage van het bedrijfsleven: GRQ zal dit doen via een bijdrage op het gebied van kennis.

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Vindt het goed dat het college de voorwaarde stelt dat het bedrijfsleven moet meebetalen aan de investering in GAE. Voor de PvdA is dit een harde eis.
- Steunt het gewijzigde bestuursmodel.
- De bijdrage van de stad Groningen mag niet hoger zijn dan de bijdrage van voor 2014.
- Het binnenhalen van de gelden: de fractie stelt voor een taskforce in te stellen onder leiding van een CdK of een burgemeester.
- Bij de definitieve besluitvorming moet duidelijk zijn dat aan de voorwaarden is voldaan en dat het bedrijfsleven meebetaalt.
- De provincie Friesland moet ook een bijdrage leveren. Wat vindt het college?

Dhr. Honkoop (VVD):

- Vindt dat nu een keuze moet worden gemaakt.
- Eelde kreeg de kosten voor openbare orde en veiligheid niet vergoed, andere luchthavens wel.
- Onderzoeken tonen aan dat er een aantrekkelijke reizigersmarkt is.
- Een financiële bijdrage van het bedrijfsleven is belangrijk. Nu is de gemeente aan zet om een signaal af te geven middels een positief besluit.
- De VVD is voor het derde scenario. De risico's moeten goed worden omschreven.
- Spreker schetst de negatieve gevolgen van sluiting van de luchthaven.

Dhr. Luhoff (D66):

- Noemt de vijf voorwaarden die de fractie stelt bij een besluit over de investeringen in GAE. Sommige voorwaarden zijn opgenomen in het raadsvoorstel.
- De fractie maakt zich grote zorgen of aan de voorwaarden kan worden voldaan. Spreker gaat in op de vijf voorwaarden.
- De eerste voorwaarde, de bijdrage van het bedrijfsleven: er is nog geen duidelijkheid.
- De tweede, de bijdrage van andere overheden: hier is nog niets over bekend.
- De derde, de bijdrage van de gemeente Groningen: in het raadsvoorstel wordt gesproken over een kredietaanvraag. Hoe zit dat?
- De vierde, het privatiseren van de exploitatie van het vliegveld: er is onduidelijkheid over het in de markt zetten van de exploitatiemaatschappij.
- De vijfde, het aanspreken van nationale en internationale fondsen: hoe staat het hiermee?
- Als nu al duidelijk wordt dat niet aan alle voorwaarden kan worden voldaan, moet nagedacht worden over scenario 1, afbouwen. D66 ziet wel degelijk het belang van het vliegveld en is

onder de genoemde voorwaarden voor het openhouden van GAE. GAE moet een vliegveld voor het gehele noorden worden.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Zegt dat de fractie niet voor extra investeringen is in GAE. Het noorden is nog groen en rustig en dat is een goede vestigingsvoorwaarde.
- De huidige markt geeft een duidelijk signaal: GAE is niet aantrekkelijk genoeg om extra investeringen uit te lokken.
- De risico's van extra investeringen zijn te groot.
- De negatieve effecten van extra vliegbewegingen worden niet gedekt door extra groen.
- Het is goed dat het bestuursmodel verandert. Het moet mogelijk zijn dat de gemeente zich terugtrekt.
- De fractie ziet het liefst dat Eelde in een kleine recreatieve vorm doorgaat inclusief een standplaats voor de helikopter van het UMCG. De fractie zal tegen het voorstel stemmen.

Mw. Chakor (GroenLinks):

- Zegt dat bij GAE sprake is van een bodemloze put. Het gaat om aanzienlijke hoeveelheden gemeenschapsgeld.
- De bijdrage van het bedrijfsleven: kan dit een keiharde eis worden?
- De second opinion van SEO is erg kritisch: wat vindt het college?
- Het vliegveld heeft nog nooit winst gemaakt.
- Het geld kan beter worden gestoken in groene en in sociale projecten. Het is noodzakelijk dat geïnvesteerd wordt in duurzame mobiliteit en groen.
- Kan het college de vraag van dhr. Honkoop beantwoorden over niet-militaire luchthavens die winst maken?

Mw. Van Duin (SP):

- Vindt verder investeren in GAE een slecht plan. De risico's zijn te groot en het gemeenschapsgeld kan beter in andere projecten worden gestoken.
- Het vliegveld zit met of zonder overheidsgeld in een negatieve spiraal.
- Nu stoppen is de beste en goedkoopste optie zodat regionale projecten mogelijk worden gemaakt.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Vindt dat weinig mensen de enquête hebben ingevuld.
- Wat betekent het dat luchthaven Eelde een jaar later opengaat?
- Deelname Friesland: hoe wil het college dat realiseren?
- In het voorstel staat geen reactie op de second opinion. Hoe zit dat?
- De fractie stelt als voorwaarde dat de infrastructuur rond het vliegveld moet verbeteren. Waarom gaat het college er niet op in?
- Het bedrijfsleven moet meebetalen.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Heeft twijfels bij de haalbaarheid van de investeringen. De risico's zijn groot. Op deze punten is de duidelijkheid niet vergroot.
- De hoogte van de investeringen is onbekend. De fractie vraagt om een plan van aanpak voor het vervolg er stapsgewijs met go- en no go-momenten. Zo kan per keer worden bekeken hoe hoog de investering is. Wat vindt het college?
- De bijdrage van het bedrijfsleven: wat gebeurt er als de bijdrage niet tot stand komt?
- De fractie stemt in met het nieuwe bestuursmodel.
- Kan het college de aanpak voor groen en duurzaam nader toelichten?

Dhr. Bolle (CDA):

- Heeft de vorige keer aangegeven dat de opties 1 en 3 reëel zijn voor het CDA.
- De fractie heeft de vorige keer de vijf voorwaarden opgesomd voor scenario 1.
- Zo is nog onduidelijk hoe GAE zich verhoudt tot luchthaven Lelystad.
- Verder zijn de luchthavenkosten tot 2017 onduidelijk.
- Tot slot bestaat nog onduidelijkheid over de Nedap-kosten.
- Het is vreemd dat de financiële onderbouwing voor extra investeringen ontbreekt. Het pakket voor groen en duurzame mobiliteit is ook nog niet ingevuld. Hoe ziet dat eruit?

- De reizigersverwachtingen zijn aan de hoge kant.
- Kan de wethouder ingaan op de second opinion en op de verkeersprognoses?

Mw. Van Smeden (Student en Stad):

- Kan zich volledig vinden in het collegevoorstel.
- Een keuze voor scenario 2 is onverstandig en onrendabel.
- Een keuze voor scenario 1 betekent een afbraak van infrastructurele voorzieningen.
- De fractie is tevreden over de toezegging om te zoeken naar substantiële dekkingsmogelijkheden zodat de luchthaven zo min mogelijk op de begroting drukt.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Is blij dat de ondernemers aangeven te willen investeren en is benieuwd naar het resultaat.
- Het vliegveld is belangrijk voor de economie van de stad.
- Het aantal verwachte passagiers: de fractie heeft grote twijfels bij de voorspelling. Als dit klopt, wordt geïnvesteerd in een onrendabel vliegveld. Dat is een groot financieel risico. Ook bestaat nog onduidelijkheid over heffingsbeleid.
- Het is positief dat burgers en bedrijfsleven kiezen voor het vliegveld.
- De fractie vindt de financiële risico's op dit moment te groot. Is het mogelijk voor de komende tien jaar een tussentijds opzegbaar contract overeen te komen? Wat vindt het college?

Wethouder Van Keulen:

- Schetst het tot nu toe verlopen proces.
- Zegt dat een onafhankelijk deskundige de rapporten heeft beoordeeld. Hij concludeert dat de analyses een getrouw beeld geven van de markt en de context waarbinnen de luchthaven zich ontwikkelt.
- Het college gaat alles doen om aan alle voorwaarden van de raad te voldoen.
- Het voorstel voor een taskforce: er zal iemand of iets worden aangewezen om de bijdragen van het bedrijfsleven binnen te halen.
- Het rapport van SEO bevat vier opmerkingen.
- Ten eerste de verkeersprognoses: de prognoses van SEO en Lufthansa verschillen door een andere prognosesystematiek. De wethouder geeft uitleg. Het college is het niet eens met de conclusies van SEO.
- Ten tweede de opmerking over een lagere groei en de mkba: er is geen reden aan te nemen dat er minder passagiers komen dan verwacht. Het college heeft rekening gehouden met luchthaven Lelystad.
- Ten derde de opmerking dat de economische betekenis van het vliegveld beperkt is: de wethouder verwijst naar de inspraakreactie vanuit GRQ. De ondernemers zijn positief over het vliegveld. Bedrijven die zich in de regio vestigden, wezen op de aanwezigheid van het vliegveld als positieve vestigingsfactor.
- Vliegveld Eindhoven wordt grotendeels geëxploiteerd door Defensie. Dat scheelt aanzienlijk in de exploitatiekosten. Eindhoven maakt daardoor winst maar is niet te vergelijken met GAE. De conclusie is dat een vliegveld zonder overheidstaken rendabel is.
- Deelname Friesland: geprobeerd wordt Friesland te laten bijdragen.
- Het bedrijfsleven heeft via het Route Development Fund al bijgedragen aan de hub naar Kopenhagen. De wethouder hoopt voor de toekomst ook een dergelijke constructie te vinden en hoopt dat er over een aantal maanden een stuk ligt dat voor het bedrijfsleven en voor andere instellingen een voldoende bijdrage en commitment aangeeft. Naast het bedrijfsleven moet worden gedacht aan de universiteit en het UMCG.
- De methodiek waarmee reizigersaantallen worden voorspeld, klopt.
- De raad moet een keuze maken. Als de raad instemt met scenario 3, gaat het college hard aan het werk.
- Het pakket voor duurzame mobiliteit: dit wordt samen met de andere onderdelen uitgewerkt. Er komt overleg met de provincie Groningen omdat daar hetzelfde wordt gevraagd. De provincie Drenthe kiest voor groen busvervoer.
- Het binnenhalen van fondsen: er worden al de nodige gesprekken gevoerd.

Het voorstel gaat als discussiestuk naar de raad van 21 december 2016.

B2. Stand van zaken armoedeprojecten 2016 en voorstel voor accenten 2017

(collegebrief 1 december 2016)

Inspreker mw. Van Oosten (persoonlijke titel) vindt sommige voorstellen wat vreemd. Het toegankelijker maken van inkomensondersteuning: moet dat nu nog gebeuren? Blijkbaar kan men ook participeren in armoede? Er ontbreken voorstellen ter verbetering van het basisinkomen. Het is jammer dat de langdurigheidstoeslag is verdwenen. De bijdragen voor chronisch zieken zitten in een potje dat nauwelijks bereikbaar is. De gemeente zou een bioscoopkaartje veel goedkoper moeten maken voor mensen met een Stadspas. De gemeente doet niets aan het structureel niet accepteren van armoede. Het vliegveld krijgt wel veel geld.

Inspreker dhr. Alderkamp (Cliëntenraad Groningen) zegt dat er geen heldere doelstelling is bij de zeventig projecten. De passage over de uitvoeringsstructuur voor het armoedebeleid is onduidelijk. Verdringing op de arbeidsmarkt: de gemeente heeft geen visie. Dit geldt ook voor de Wmo. Spreker is verbaasd dat Primark en Menzis worden geprezen.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Zegt dat kleding- en speelgoedbonnen erg belangrijk zijn. Zo dragen ondernemers ook bij aan het bestrijden van armoede.
- De reactie van dhr. Alderkamp: de SP vindt het belangrijk dat bedrijven als Primark een bijdrage leveren.
- De rijksmiddelen: het Kindpakket kan worden uitgebreid met een babybon. Een schoolspullenpas kan nog worden toegevoegd. Wat vindt het college?
- Wanneer kan de raad spreken over de aanbevelingen in het rekenkameronderzoek? De raad heeft deadlines gesteld.

Dhr. Westerink (CDA):

- Vindt het belangrijk dat de talenten worden aangeboord van mensen die in armoede leven.
- Sluit zich aan bij de opmerking van de Cliëntenraad over de zeventig armoedeprojecten. Kan dit aantal zonder gevolgen omlaag?
- Accenten 2017, de kleding- en speelgoedbonnen: zijn lokale winkeliers benaderd?
- De fractie is benieuwd naar de effecten van het beleid en naar de monitoring.

Mw. Van Doesen (D66):

- Vindt meedoen het belangrijkste voor iedereen.
- Vindt dat de aanpakken steeds beter worden. Het maatschappelijk rendement kan beter worden bepaald via de mkba-methodiek.
- De inbreng van gebruikers is belangrijk bij het maken van keuzes.
- Het ultieme doel is het verkrijgen van werk. De samenwerking met de sociale dienst is een goede zaak.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Vindt het goed dat naar participatie wordt gekeken.
- Preventie: dit wordt niet uitgewerkt. Kan dit in de aanpak 2017 worden opgenomen?
- Het ontbreken van concrete doelen: wat is de ambitie van het college voor de komende twee jaar?

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Zegt dat de mensen in armoede het moeilijk blijven hebben vanwege stijgende kosten.
- Kledingbonnen: dit is een goed initiatief. Het is een schande dat de bonnen bij Primark kunnen worden besteed. Kan dit veranderen?
- Preventie is een belangrijke zaak, zie de opmerking van de Rekenkamercommissie.
- Gezinnen met kinderen en eenoudergezinnen hebben het moeilijk. Meer aandacht is nodig. Hetzelfde geldt voor mensen met een hoge opleiding met gestrande loopbanen.

Mw. Akkerman (VVD):

- De indicator 'minder armoede' ontbreekt. Uit de indicatoren moet blijken dat regelingen worden gebruikt door mensen die het nodig hebben.

Mw. Van Smeden (Student en Stad):

- Zegt dat er 58 projecten zijn en dat dit nog veel is. Vindt de wethouder dat ook?
- De doelen moeten van tevoren worden vastgesteld.

Mw. Folkerts (GroenLinks):

- Is trots op de aanpak van de stad.
- De Primark: het is terecht dat de kledingbonnen daar kunnen worden besteed.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Vindt het goed dat de doelgroepen zijn gedefinieerd. De omvang van die doelgroepen zou bekend moeten zijn.
- Kan zich vinden in de inhoudelijke accenten. De te realiseren effecten moeten wel worden aangegeven.

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Vindt het belangrijk dat elk kind dezelfde kansen krijgt.
- Het is terecht dat gezinnen met kinderen voorrang krijgen. Het geld van het Rijk is een noodzakelijke aanvulling.
- De fractie steunt de aanpak om iets te doen aan het gebruik van regelingen.
- Extra aandacht is nodig voor het opsporen van gezinnen met kinderen die nog niet in beeld zijn, zoals zzp'ers en mensen die hun baan kwijt zijn.
- De laptopregeling moet worden uitgebreid naar mbo'ers.
- Dure schoolreizen: is het college bereid hierover met alle middelbare scholen te spreken?
- Het afwegingskader en de maatschappelijke effecten: bureau AEF gaat hiermee bezig. Dit mag niet ten koste gaan van de eerder ingezette koers. De fractie stelt voor dit met het college te bespreken.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Is het eens met de inspreker om een zeer goedkoop bioscoopkaartje aan te bieden.
- Armoede moet bespreekbaar worden, bijvoorbeeld in de wijkteams. Die zijn echter moeilijk toegankelijk.
- Er zou een integrale aanpak voor gezinnen moeten komen. Dat kan via de wijkteams.

Wethouder Gijsbertsen:

- Geeft uitleg over de aanpak bij het bestrijden van armoede. De opmerkingen worden meegenomen bij de opstelling van het uitvoeringsplan 2017.
- Armoede bestrijden en armoede verlichten: het college kiest voor het verminderen van de armoede. De wethouder noemt de verschillende van toepassing zijnde projecten.
- Het gaat om het voorkomen van armoede en het voorkomen dat er bij mensen die in armoede leven grote effecten ontstaan. Preventie maakt hiervan een onderdeel uit. Het is namelijk één van de doelstellingen van het college.
- De suggesties over babybonnen en de schoolspullenpas worden meegenomen. Het college beoordeelt daartoe eerst de effecten van een maatregel op de gestelde doelen. De suggesties moeten wel passen bij de door het college te maken afweging.
- Er worden wel degelijk effecten gemeten. In het programma 2016 staan kwantitatieve doelen. In 2017 worden doelen en effecten scherper geformuleerd.
- De bedoeling moet zijn mensen gebruik te laten maken van de bestaande regelingen. Het gaat om de participatie van kinderen.
- Het armoedebeleid is niet exclusief voor kinderen. Bij andere groepen speelt ook het een en ander. De prioriteit wordt gelegd bij gezinnen met kinderen.
- De Primark: de bijdrage van dit bedrijf is bewonderenswaardig.
- De opmerking van de PvdA over laptops en het mbo wordt meegenomen.
- Dure schoolreizen: het blijkt dat alle kinderen mee kunnen op schoolreis. De wethouder ontvangt graag de informatie die de PvdA heeft verkregen.
- Het aanbod via de Stadspas is afgestemd op de behoefte van de doelgroepen. De gemeente spreekt er permanent over met bedrijven.
- Het aantal projecten: de Rekenkamercommissie zegt niet dat er te veel projecten zijn. De opzet is dat de projecten een bijdrage leveren aan de doelen. Veel projecten zijn gericht op aanjagen en op borgen bij organisaties.
- De motie over de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie wordt gelijktijdig met het uitvoeringsprogramma behandeld.

Het voorstel gaat als stuk met 1-minuutinterventie naar de raad van 21 december 2016.

B3. Dekking premiekorting collectieve verzekering

(raadsvoorstel 1 december 2016)

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Stelt voor dat de 'Reserve extra middelen' wordt gevoegd bij de middelen die de gemeente in 2017 van het Rijk ontvangt. Zijn de fracties het ermee eens dat deze vrijvallende middelen weer voor hetzelfde doel worden besteed, namelijk voor kinderen van minima?

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Vindt dat mw. Van Gijlswijk een punt heeft en wacht op de reactie van het college.

Mw. Van Smeden (Student en Stad):

- Sluit zich aan bij het voorstel van de SP.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Sluit zich aan bij de reactie van de PvdA.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Heeft de motie om die gelden voor kinderen te bestemmen, ondertekent en sluit zich aan bij de woordvoering van de SP.

Dhr. Bolle (CDA):

- Sluit zich aan bij mw. Van Gijlswijk. De dekking moet nog worden bekeken.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Sluit zich aan bij de PvdA.

Mw. Chakor (GroenLinks):

- Sluit zich aan bij de PvdA.

Mw. Van Doesen (D66):

- Ziet de noodzaak van het voorstel van mw. Van Gijlswijk niet. De gelden worden via het Armoedepakket toch wel aan armoede besteed. Het college heeft het goed opgelost.

Dhr. Honkoop (VVD):

- Sluit zich aan bij de woordvoering van D66.

Wethouder Gijsbertsen:

- Legt uit dat de **AER** de enige dekkingsoptie is. Deze middelen vallen vrij. Het is geld dat ten goede komt van de doelgroep minima. Het college vindt het verantwoord deze gelden te gebruiken.

Het voorstel gaat als stuk met 1-minuutinterventie naar de raad van 21 december 2016.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.30 uur.